

INTERNATIONAL JOURNAL OF ORIGINAL EDUCATIONAL RESEARCH

Research Article

**KAYNAŖTIRMA ÖĞRENCİSİ OLAN İLKÖĞRETİM ÖĞRETMENLERİNİN
KAYNAŖTIRMA EĞİTİMİNE İLİŖKİN YAŖADIKLARI SORUNLAR**

Gözde BİLGİVAR

gozdebilgivar@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı/Türkiye

Veli GÜNEY

veliguney62@hotmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı/Türkiye

Sinan SAYGILI

sinansaygili23@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı/Türkiye

Çiđdem TAŖEZEN

tazecan848484@gmail.com

Milli Eğitim Bakanlığı/Türkiye

Atıf: Bilgivar, G., Güney, V., Saygılı, S. ve TaŖezen, Ç. (2025). KaynaŖtırma öğrencisi olan ilköğretim öğretmenlerinin kaynaŖtırma eğitimine iliŖkin yaŖadıkları sorunlar. *International Journal of Original Educational Research, (IJOEDU), 3(1).s.1-20.*

Özet

Bu araştırmanın amacı, farklı engel gruplarından kaynaştırma öğrencisi olan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları problemleri ortaya koymaktır. Araştırma evrenini, 2024-2025 eğitim öğretim yılında ilköğretim okullarında görev yapan birinci kademe sınıf öğretmenlerinden oluşmuştur. 2024-2025 eğitim yılında yapılacak bu araştırmanın çalışma evreni, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinden oluşmuştur. Araştırmada toplanan veriler nitel araştırma yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmen ve aile görüşmelerinden elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiş, ana temalar ve alt temalar belirlenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre kaynaştırma eğitiminin etkililiğinin artırılması için sistemsel düzenlemeler, öğretmen eğitimi, aile katılımı ve sosyal kabul çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiği söylenebilir. Kaynaştırma eğitiminin başarısında öğretmen deneyimi ve istekliliğinin önemli rol oynadığı, ancak öğrencilerin akademik ve sosyal açıdan çeşitli zorluklarla karşılaştığı tespit edilmiştir. Katılımcıların ifadeleri, öğretmenlerin çocuklarının ihtiyaçlarını her zaman tam olarak anlamadığını ve bazen daha fazla bireysel zaman ve dikkat gerektiklerini ortaya koymaktadır. Araştırma sonucunda öğretmen-aile işbirliğinin güçlendirilmesi, sosyal kabul düzeyinin artırılması için farkındalık çalışmaları gibi önerilere gidilmiştir.

Anahtar kelimeler: Kaynaştırma, Öğretmen, Öğrenci, Aile.

PROBLEMS EXPERIENCED BY PRIMARY SCHOOL TEACHERS WITH INCLUSIVE STUDENTS REGARDING INCLUSIVE EDUCATION

Abstract

The purpose of this research is to reveal the problems encountered by classroom teachers who have students from different disability groups. The research population consists of first-level classroom teachers working in primary schools in the 2024-2025 academic year. The study population of this research to be conducted in the 2024-2025 academic year consists of classroom teachers working in primary schools affiliated with the Ministry of National Education. The data collected in the research was analyzed using qualitative research methods. The data obtained from teacher and family interviews were examined using the content analysis method, and main themes and sub-themes were determined. According to the findings obtained in the research, it can be said that in order to increase the effectiveness of inclusive education, emphasis should be placed on systematic arrangements, teacher training, family participation and social acceptance studies. It has been determined that teacher experience and willingness play an important role in the success of inclusive education, but students face various difficulties in academic and social terms. The statements of the participants reveal that teachers do not always fully understand the needs of their children and sometimes require more individual time and attention. As a result of the research, suggestions such as strengthening teacher-family cooperation and awareness studies to increase the level of social acceptance were made.

Keywords: Inclusive, Teacher, Student, Family.

Giriş

Kaynaştırma/bütünleştirme eğitimi, özel gereksinimli öğrencilerin normal gelişim gösteren akranlarıyla birlikte eğitim görmesini sağlar. Bu eğitimde öğrenciye en az kısıtlayıcı eğitim ortamı sunulur ve Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP) uygulanır. Başarılı bir kaynaştırma eğitimi için öğretmen, uzman ve aile işbirliği şarttır. Sınıf mevcudu sınırlandırılmalı, fiziki ortam düzenlenmeli ve öğretmenler gerekli eğitimleri almalıdır (Kargın ve Baydık 2002). Ayrıca okulda destek eğitim odası bulunmalı ve akran desteği sağlanmalıdır. Bu sayede özel gereksinimli öğrencilerin hem sosyal hem de akademik gelişimleri desteklenir (Batu, Kırcalı-İftar, 2006).

Kaynaştırma eğitiminin temel amaçları özel gereksinimli öğrencilerin toplumla bütünleşmesini sağlamak, bağımsız yaşam becerileri kazandırmak ve eğitimde fırsat eşitliği sunmaktır. Bu eğitim sürecinde öğrencilerin bireysel farklılıkları gözetilir, sosyal kabulleri arttırılır ve yaşam kaliteleri yükseltilir. Normal gelişim gösteren öğrencilerde de farklılıklara saygı ve empati becerileri gelişir. Ayrıca özel gereksinimli öğrencilerin mesleki beceriler kazanarak üretken bireyler olmaları hedeflenir (Batu ve Kırcalı-İftar, 2006).

Kaynaştırma eğitimi özel gereksinimli öğrencilere sosyal beceriler kazandırır ve akranlarıyla etkileşim fırsatı sunar. Normal gelişim gösteren öğrencilerde farklılıklara saygı ve empati gelişir. Özel gereksinimli öğrencilerin akademik başarısı ve özgüveni artar. Aileler çocuklarının potansiyelini görme fırsatı bulur. Öğretmenler mesleki gelişimlerini destekler ve farklı öğretim yöntemleri konusunda deneyim kazanır. Toplumsal düzeyde ise bütünleştirici bir eğitim ortamı oluşur ve eşit fırsatlar sunulur (Sucuoğlu ve Kargın, 2006). Kaynaştırma eğitimi hem özel gereksinimli öğrenciler hem de normal gelişim gösteren öğrenciler için eşit öneme sahiptir.

Kaynaştırma eğitimi özel gereksinimli öğrencilerin yeteneklerini keşfetmelerini ve sorumluluk almalarını sağlar. Öğrenciler problem çözme ve karar verme becerilerini geliştirirken, sosyal ortamlara uyum sağlamayı öğrenir. Farklı etkinliklere katılarak kendilerini geliştirme fırsatı bulurlar ve bu süreçte arkadaşlık ilişkileri kurarak duygusal gelişimleri desteklenir. Bu öğrenciler spor ve sanat gibi alanlarda aktif rol alarak çok yönlü gelişim gösterirler. Toplumsal yaşama uyumları artar ve özgüvenleri gelişir. Eğitim sürecinde edindikleri beceriler sayesinde meslek sahibi olma olasılıkları yükselir ve bağımsız yaşam becerileri güçlenir. Böylece gelecekte üretken bireyler olarak topluma katkı sağlarlar (Şahin, 2010).

Kaynaştırma eğitimi anne-babalara şu ek yararları sağlar: Çocuklarının bireysel ihtiyaçlarını daha iyi anlarlar ve bu ihtiyaçları karşılamak için gerekli becerileri edinirler. Okul personeli ile düzenli iletişim kurarak eğitim sürecine dahil olurlar. Çocuklarının başarıları karşısında özgüvenleri artar. Benzer durumda olan ailelerle bir araya gelerek deneyim paylaşımında bulunurlar ve sorunlarla başa çıkma stratejileri geliştirirler. Ayrıca çocuklarının bağımsız yaşam becerileri kazanmasıyla gelecek kaygıları azalır. Yapılan araştırmalar sonucunda kaynaştırmanın anne ve babalara yararları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Turhan, 2007).

Kaynaştırma eğitimi öğretmenlere farklı öğretim yöntemleri geliştirme ve uygulama becerisi kazandırır. Sınıf yönetimi becerileri gelişir ve bireysel farklılıklara duyarlı hale gelirler. Mesleki deneyimleri artar ve özel eğitim konusunda bilgi sahibi olurlar. İşbirliği yapma becerileri güçlenir çünkü diğer öğretmenler, uzmanlar ve ailelerle sürekli iletişim halinde olurlar. Öğrencilerdeki gelişimi gözlemlemek onları motive eder ve mesleki doyumlarını artırır (Metin, 1997). Yapılan araştırmalar sonucunda kaynaştırmanın öğretmenlere yararları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Şahin, 2010).

Okullarda kaynaştırma eğitimi verilirken, birçok sorunla karşılaşmaktadır. Bu sorunların bir kısmı fiziksel şartlardan, bir kısmıysa olumsuz davranış ve tutumlardan kaynaklanmaktadır. Kaynaştırma eğitiminde karşılaşılan başlıca sorunlar şunlardır: Sınıf mevcutlarının kalabalık olması öğretmenlerin bireysel ilgi göstermesini zorlaştırır. Fiziki ortamın yetersizliği ve uygun materyal eksikliği öğrenme sürecini olumsuz etkiler. Öğretmenlerin özel eğitim konusunda yeterli bilgi ve deneyime sahip olmaması, BEP hazırlama ve uygulama sürecinde zorluklar yaşanmasına neden olur. Destek eğitim odalarının yetersizliği veya etkin kullanılmaması eğitimin verimliliğini düşürür. Bazı ailelerin süreçte işbirliği yapmaması ve normal gelişim gösteren öğrencilerin ailelerinin olumsuz tutumları da başarıyı etkiler. Ayrıca uzman personel eksikliği ve kurumlar arası koordinasyon sorunları da yaşanabilmektedir (Güleryüz, 2009). Kaynaştırma eğitiminde karşılaşılan başlıca sorunlar:

Araştırmanın Amacı

Bu genel araştırmanın amacı, farklı engel gruplarından kaynaştırma öğrencisi olan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları problemleri ortaya koymaktır.

1. Farklı engel gruplarından kaynaştırma öğrencisi olan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları problemler nelerdir?

2. Farklı engel gruplarından kaynaştırma öğrencisi olan öğretmenlerin karşılaştıkları problemler cinsiyet değişkenine göre nasıl bir dağılım sergilemektedir?
3. Farklı engel gruplarından kaynaştırma öğrencisi olan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları problemler yaş değişkenine göre nasıl bir dağılım sergilemektedir?
4. Farklı engel gruplarından kaynaştırma öğrencisi olan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları problemler mesleki kıdem değişkenine göre nasıl bir dağılım sergilemektedir?

Yöntem

Bu araştırma, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim okullarında kaynaştırma öğrencisi bulunan sınıf öğretmenlerinin yaşadığı sorunları incelemeyi amaçlayan betimsel bir çalışmadır. Araştırma, öğretmenlerin demografik özelliklerine göre görüşlerinin dağılımını belirlemek için tasarlanmıştır. Betimsel çalışma, araştırmacının mevcut durumu müdahale etmeden incelediği ve ayrıntılı şekilde tanımladığı bir araştırma yöntemidir. Anket, görüşme, gözlem ve doküman analizi gibi veri toplama araçları kullanılır. Ne, nerede, ne zaman, nasıl ve ne kadar sorularına cevap arayan bu yöntemde, toplanan veriler sistemli bir şekilde analiz edilir ve sayısal verilerle desteklenir (Karaer, 2010).

Araştırma Evreni ve Örneklem

Araştırma evrenini, 2024-2025 eğitim öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan birinci kademe sınıf öğretmenlerinden oluşmuştur. 2024-2025 eğitim yılında yapılacak bu araştırmanın çalışma evreni, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinden oluşmuştur. Sosyal bilim araştırmalarında tüm evrene ulaşmak zor olduğundan, evreni temsil edebilecek bir örneklem grubu seçilmektedir. Bu çalışmada örneklem seçimi iki aşamalı olarak planlanmıştır: İlk ulaşılmak istenen evrenin bulunduğu coğrafi konum özellikleri, sosyo-ekonomik yapısı ve gelişmişlik düzeyleri dikkate alınarak belirlenmiş ardından bu yerlerden oranlı küme ve seçkisiz eleman örnekleme yöntemiyle okullar seçilmiştir. Küme örnekleme, evrendeki tüm öğeleri kapsamak zorunda olmamakla birlikte, benzer özelliklere sahip öğeleri gruplandırarak alt kümelerde listelenebilmesini sağlar. Bu yöntem, geniş bir alana yayılmış evrenlere erişimi kolaylaştırır, araştırmacının ulaşım masraflarını

azaltır, araştırma verileri üzerindeki denetimini artırır ve araştırmacıya zaman kazandırır. Ancak, küme örnekleme yönteminde hata yapma olasılığı yüksektir (Morgan & Morgan, 2008; Neuman & Robson, 2014).

Veri Toplama Aracı

Araştırma kapsamında veri toplama amacıyla iki ölçme aracı kullanılmıştır:

Araştırma için geliştirilecek Kişisel Bilgi Formu, öğretmenlerin temel bilgilerini toplamayı amaçlamaktadır. Uzman görüşleri alınarak hazırlanan formda şu bilgiler yer almıştır; cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, okuldaki çalışma süresi, mezuniyet bilgisi, branş, sınıf mevcudu, sınıfın materyal durumu ve kaynaştırma eğitimi ile ilgili seminer katılım durumu gibi sorular oluşturulmuştur.

Sınıf öğretmenlerinin kaynaştırma eğitiminde karşılaştıkları sorunları ve eksiklikleri belirlemek için özel olarak hazırlanmış bir yarı yapılandırılmış görüşme formu çalışmasıdır. Form, farklı engel gruplarından kaynaştırma öğrencisi bulunan öğretmenlerin ve ailelerin deneyimlerini ve karşılaştıkları zorlukları tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Verilerin Analizi ve Yorumu

Araştırmada toplanan veriler nitel araştırma yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Öğretmen ve aile görüşmelerinden elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle incelenmiş, ana temalar ve alt temalar belirlenmiştir.

Bulgular

Öğretmen Görüşme Formu Bulguları

Bu araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış öğretmen görüşme formu, kaynaştırma eğitiminin etkililiğini derinlemesine incelemeyi amaçlayan önemli bir veri toplama aracıdır. Form, hem metodolojik açıdan hem de araştırmanın amacına uygunluk bakımından birçok avantaj sağlamaktadır.

Tablo 1: Kaynaştırma eğitimine devam eden öğretmenlerin durumu

Eğitim Alma Süresi	Sayısı
2 yıl	2
4 yıl	1
5 yıl	2
6 yıl	2
12 yıl	1

Kaynaştırma öğrencisini isteme durumu	Sayısı
Evet	5
Hayır	2

Analiz edilen veriler, kaynaştırma eğitimi veren öğretmenlerin deneyim süreleri ve öğrenci tercihlerine ilişkin önemli bulgular sunmaktadır. Mesleki deneyim açısından incelendiğinde, öğretmenlerin deneyim sürelerinin 2 ile 12 yıl arasında değiştiği görülmektedir. İki öğretmen 2 yıllık, bir öğretmen 4 yıllık, iki öğretmen 5 yıllık, iki öğretmen 6 yıllık ve bir öğretmen 12 yıllık deneyime sahiptir. Bu dağılım, kaynaştırma eğitiminde farklı deneyim seviyelerinin temsil edildiğini göstermektedir.

Kaynaştırma öğrencisini isteme durumu incelendiğinde, öğretmenlerin çoğunluğunun (n=5) kaynaştırma öğrencisini kendi isteğiyle aldığı, azınlığın ise (n=2) istemeden aldığı görülmektedir. Bu bulgu, öğretmenlerin kaynaştırma eğitime yönelik genel olarak olumlu bir tutum sergilediğini ve gönüllülük esasının ön planda olduğunu göstermektedir.

Deneyim süresi ve öğrenci isteme durumu arasındaki ilişki, kaynaştırma eğitiminin etkililiği açısından önemli göstergeler sunmaktadır. Öğretmenlerin çoğunluğunun gönüllü olması ve farklı deneyim seviyelerinin bulunması, kaynaştırma eğitiminin sürdürülebilirliği açısından olumlu bir tablo çizmektedir.

Öğretmenlerin “Sınıfınızda kaynaştırma eğitime devam eden öğrencinin başarısını nasıl görüyorsunuz? a) Kendi başarısına göre” sorusuna verdiği cevaplar.

Tablo 2. Kaynaştırma eğitimine devam eden öğrencinin başarı değerlendirilmesi

Ana Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Örnek İfadeler
Akademik Başarı Durumu	Ortalama Altı Performans	Ö2, Ö4, Ö5, Ö7	Sınıf ortalamasının gerisinde kalıyor, Çoğunlukla sınıf ortalamasının altında, Derslerde genelde düşük performans sergiliyor.
	Destekle İlerleme Gösteren Performans	Ö1, Ö3, Ö6	Destekle ilerleme gösteriyor, Belirgin farklılıklar var ancak bireysel ilerlemesi umut verici, Zaman zaman geride kalıyor.

Tablo 2’de kaynaştırma öğrencilerinin akademik başarı durumları ana temasına ilişkin öğretmen görüşleri iki alt temada toplanmıştır. "Ortalama Altı Performans" alt temasında öğrencilerin genel olarak sınıf ortalamasının altında kaldığı belirtilirken, "Destekle İlerleme Gösteren Performans" alt temasında öğrencilerin uygun destek ve yönlendirmeye gelişim gösterebildikleri vurgulanmıştır. Öğretmenlerin çoğunluğu (Ö2, Ö4, Ö5, Ö7) öğrencilerin ortalama altı performans sergilediğini belirtirken, diğer öğretmenler (Ö1, Ö3, Ö6) destekle ilerleme kaydedildiğine dikkat çekmiştir.

Öğretmenlerin “**Sınıfınızda kaynaştırma eğitimine devam eden öğrencinin başarısını nasıl görüyorsunuz? b) Kendi başarısına göre.**” sorusuna verdiği cevaplar.

Tablo 3. Öğrencinin kendi başarısına göre değerlendirilmesi

Ana Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Örnek İfadeler
Bireysel Potansiyel ve Gelişim	Beklentileri	Ö2, Ö3, Ö6, Ö7	"Kendi potansiyeline göre beklentileri aşarak gelişme kaydetti."
	Aşan Gelişim	Ö7	"Kendi potansiyeline göre beklenenden iyi." "Kendi potansiyeline göre oldukça iyi durumda."
	Ortalama ve Dengeli Gelişim	Ö4, Ö5	"Potansiyeline göre ortalama bir gelişme gösteriyor." "Kendi potansiyeline göre belirli alanlarda ilerleme sağladı."
Akademik Başarı ve Sosyal Destek İhtiyacı		Ö1, Ö4	"Potansiyeline göre akademik olarak başarılı, ancak sosyal becerilerde destek gerekiyor." "Kendi potansiyeline göre önemli ilerleme kaydetti."

Öğretmenlerin, kaynaştırma eğitimine devam eden öğrencilerin kendi potansiyellerine göre başarılarını değerlendirmelerine ilişkin görüşleri üç ana tema altında incelenmiştir: Beklentileri Aşan Gelişim, Ortalama ve Dengeli Gelişim ve Akademik Başarı ile Sosyal Destek İhtiyacı. Bu temalar, öğretmenlerin öğrencilerin bireysel gelişimlerine yönelik olumlu değerlendirmelerini ve destek ihtiyaçlarını yansıtmaktadır.

Beklentileri Aşan Gelişim teması, öğretmenlerin öğrencilerin kendi potansiyellerine kıyasla gösterdikleri üstün başarıyı vurguladıkları ifadeleri kapsamaktadır. Örneğin, Ö2, Ö3, Ö6 ve Ö7 katılımcıları, öğrencilerinin "kendi potansiyeline göre beklentileri aşarak gelişme kaydettiği" veya "kendi potansiyeline göre oldukça iyi durumda" olduğunu belirtmişlerdir. Bu değerlendirmeler, öğrencilerin bireysel sınırlarının ötesine geçebildiklerini ve desteklendiğinde umut verici ilerleme kaydedebileceklerini göstermektedir.

Ortalama ve Dengeli Gelişim teması altında, öğretmenlerin öğrencilerin kendi potansiyellerine uygun ve dengeli bir gelişim gösterdiğine dair ifadeleri yer almıştır. Ö4 ve Ö5 katılımcıları, "potansiyeline göre ortalama bir gelişme gösterdiğini" veya "belirli alanlarda ilerleme sağladığını" ifade etmişlerdir. Bu görüşler, öğrencilerin belirli bir düzeydeki gelişiminin sürdürülebilir olduğunu ve bazı alanlarda daha fazla destekle ilerleyebileceklerini ortaya koymaktadır.

Son olarak, Akademik Başarı ve Sosyal Destek İhtiyacı teması, öğrencilerin akademik olarak belirli başarılar elde ettiği, ancak sosyal beceriler açısından desteğe ihtiyaç duyduğu durumları içermektedir. Ö1 ve Ö4 katılımcıları, "potansiyeline göre akademik olarak başarılı" olduklarını ancak "sosyal becerilerde destek gerektiğini" ifade etmiştir. Bu durum, öğrencilerin bireysel başarılarının daha bütünsel bir yaklaşımla ele alınması gerektiğini ve sosyal destek mekanizmalarının önemini vurgulamaktadır.

Genel olarak, öğretmenler, kaynaştırma öğrencilerinin bireysel potansiyellerine odaklanarak olumlu gelişimlerini değerlendirmiştir.

Öğretmenlerin **“Kaynaştırma eğitime devam eden öğrencinin sınıf içi etkinliklere katılımını nasıl sağlıyorsunuz? Öğrenci kendisi katılır mı?”** sorusuna verdiği cevaplar.

Tablo 4. Kaynaştırma eğitimine devam eden öğrencinin sınıf içi etkinliklere katılımını sağlanması

Ana Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Örnek İfadeler
Öğrencinin Etkinliklere Katılımını Etkileyen Faktörler	Bireysel Etkinliklere Yatkinlik	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö7	"Grup etkinliklerinde çekingen, bireysel etkinliklere daha istekli." "Bireysel etkinliklere daha fazla katılıyor." "Daha çok bireysel etkinliklere katılıyor."
	İlgi Çekici Konulara Katılım	Ö4	"İlgi çekici konular olduğunda etkinliklere katılım sağlıyor."
	Katılımın Teşvikle Artması	Ö6	"Katılımı teşvik edildiğinde aktifleşiyor."

Tablo 4’te kaynaştırma eğitimine devam eden öğrencilerin sınıf içi etkinliklere katılımını sağlama yöntemleri gösterilmektedir. Tabloya göre öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerde öğrencilerin katılımını sağlama yolları üç alt tema altında toplanmıştır: bireysel etkinliklere yatkinlik, ilgi çekici konulara katılım ve katılımın teşvikle artması.

Bireysel Etkinliklere Yatkinlik alt temasında, Ö1, Ö2, Ö3, Ö5 ve Ö7 katılımcıları, öğrencilerin bireysel etkinliklerde daha aktif olduğunu, ancak grup etkinliklerinde çekingen davrandığını ifade etmiştir. Bu durum, bireysel çalışmalara yönlendirme yapılmasının öğrencilerin katılımını artırabileceğini göstermektedir. Örneğin, bir öğretmen “Daha çok bireysel etkinliklere katılıyor.” diyerek bu eğilimi açıkça belirtmiştir.

İlgi Çekici Konulara Katılım temasında ise Ö4 katılımcısı, öğrencinin ilgisini çeken konular olduğunda etkinliklere katılım sağladığını ifade etmiştir. Bu durum, sınıf etkinliklerinin öğrencinin ilgi alanlarına hitap edecek şekilde düzenlenmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Katılımın Teşvikle Artması temasında ise Ö6 katılımcısı, teşvik edici ve destekleyici yaklaşımların öğrencinin etkinliklere katılımını artırdığını vurgulamıştır. Örnek ifadelerden biri olan “Katılımı teşvik edildiğinde aktifleşiyor.” açıklaması, öğrencilerin desteklendiklerinde daha fazla çaba gösterdiklerini göstermektedir.

Öğretmenlerin “**Kaynaştırma eğitimine devam eden öğrencinin sınıf içi etkinliklere katılımını nasıl sağlıyorsunuz? Siz mi katılımını sağlıyorsunuz?**” sorusuna verdiği

cevaplar.

Tablo 5. Kaynaştırma eğitimine devam eden öğrencinin sınıf içi etkinliklere katılımını sağlanması

Ana Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Örnek İfadeler
Öğretmen Desteği ile Katılımın Artırılması	Görsel Materyal ve İlgi	Ö1	"Dikkatini çekmek için görsel materyaller ve birebir ilgi gerekiyor."
	Sürekli Teşvik ve Geri Bildirim	Ö2, Ö3	"Sürekli teşvik ve yönlendirme ile katılım sağlıyor." "Sürekli pozitif geri bildirimle daha iyi performans gösteriyor."
	Eğlenceli ve Destekleyici Yaklaşım	Ö4, Ö5, Ö6, Ö7	"Eğlenceli aktivitelerle daha fazla katılım gösteriyor." "Sürekli destekle katılım sağlıyor." "Rehberlik ederek katılım sağlanıyor."

Tablo 5’te, kaynaştırma öğrencilerinin sınıf içi etkinliklere katılımını sağlamak için öğretmenlerin kullandığı yöntemler gösterilmektedir.

Görsel Materyal ve İlgi alt temasında Ö1 katılımcısı, öğrencilerin dikkatini çekmek ve katılımını sağlamak için görsel materyallerin kullanılmasının ve birebir ilginin önemini vurgulamıştır. Bu yaklaşım, öğrencinin odaklanma ve ilgisini artırmada etkili bir yöntem olarak öne çıkmaktadır. Sürekli Teşvik ve Geri Bildirim alt temasında Ö2 ve Ö3 katılımcıları, sürekli teşvik ve yönlendirme ile öğrencilerin etkinliklere daha iyi katılım sağladığını ifade etmiştir. Ayrıca, pozitif geri bildirim ile öğrencilerin motivasyonunun arttığı belirtilmiştir. Eğlenceli ve Destekleyici Yaklaşım alt temasında ise Ö4, Ö5, Ö6 ve Ö7 katılımcıları, eğlenceli aktivitelerle öğrencilerin daha fazla katılım gösterdiğini ifade etmişlerdir. Ayrıca, sürekli destek ve rehberlik sağlanmasının aktif katılımı artırdığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak, Tablo 5’teki veriler, kaynaştırma öğrencilerinin sınıf içi etkinliklere katılımını artırmak için öğretmenlerin bireysel ihtiyaçlara yönelik görsel materyal ve birebir ilgi, pozitif geri bildirim, eğlenceli aktiviteler ve sürekli destek gibi yöntemler kullandıklarını göstermektedir. Bu yöntemler, öğrencilerin hem motivasyonunu hem de etkinliklerdeki aktif katılımını artırmakta etkili olmaktadır.

Öğretmenlerin **“Kaynaştırma eğitimine devam eden öğrencinin sınıf içi etkinliklere katılımını nasıl sağlıyorsunuz? Arkadaşları katılım için destekler mi?”**

sorusuna verdiği cevaplar.

Tablo 6. Kaynaştırma eğitimine devam eden öğrencinin sınıf içi etkinliklere katılımını sağlanması

Ana Tema	Alt Tema	Katılımcı lar	Örnek İfadeler
Arkadaşlarının Desteği	Destekleyici Arkadaşlar	Ö1, Ö2	"Bazı arkadaşları destekleyici, diğerleri anlamakta zorlanabiliyor."
	Genellikle Destek Alma	Ö3	"Arkadaşlarından genellikle destek alıyor."
	Değişken Destek	Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8	"Arkadaşlarının desteği sınırlı, değişkenlik gösteriyor." "Arkadaşlarından gelen destek değişkenlik gösteriyor."

Tablo 6’da, kaynaştırma eğitimine devam eden öğrencilerin sınıf içi etkinliklerdeki katılımını artıran önemli bir faktör olarak arkadaşlarının desteği vurgulanmaktadır. Katılımcıların verdiği bilgilere göre, arkadaşlarının desteği genellikle öğrencilere farklı şekillerde etki etmektedir.

Destekleyici Arkadaşlar ve Genellikle Destek Alma: Bazı öğrenciler, sınıf arkadaşlarından aktif ve sürekli destek alarak etkinliklere katılım göstermektedir. Örneğin, Ö1 katılımcısı, bazı öğrencilerin arkadaşlarından yardım alırken, Ö2 ise arkadaşlarından genellikle destek aldığını belirtmiştir. Bu durum, öğrencilerin sınıf içi etkinliklere daha kolay katılım göstermelerini sağlamaktadır. Arkadaşlarının sürekli destek sunması, özellikle kaynaştırma öğrencilerinin sınıf içindeki aktivitelere daha fazla dahil olmalarını desteklemektedir.

Değişken Destek: Ancak, bazı öğrenciler için arkadaşlarından alınan destek sınırlı ve değişkenlik göstermektedir. Ö4 ve Ö5 gibi katılımcılar, arkadaşlarının desteğini sınırlı bulmuş ve bu desteğin öğrencinin katılımını artırma konusunda etkili olmadığını ifade etmiştir. Bu durumda, öğrenciler genellikle bireysel ilerlemeyi tercih etmekte ve arkadaşlarının desteği sınırlı olduğunda katılımda zorluklar yaşanabilmektedir.

Sonuç olarak, arkadaşlarının desteği, kaynaştırma öğrencilerinin sınıf içindeki etkinliklere katılımını önemli ölçüde etkileyen bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Öğrencilerin etkinliklerde daha aktif olabilmeleri için arkadaşlarının sağladığı desteğin düzenli ve güçlü olması gerekmektedir. Değişken destek, öğrencilerin katılımını zorlaştırabilir ve bu da sınıf içi etkileşimi sınırlayabilir.

Öğretmenlerin “**Kaynaştırma Eğitimine Devam Eden Öğrencinin Sınıf İçi İletişim Becerisini Sağlama. Soru Sorma Durumu nedir?**” sorusuna verdiği cevaplar.

Tablo 7. Kaynaştırma eğitimine devam eden öğrencinin sınıf içi iletişim becerilerinin sağlanmasında soru sorma durumu

Ana Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Örnek İfadeler
Soru Sorma Durumu	Nadir Soru Sorma	Ö1, Ö2	"Nadir olarak soru soruyor; daha çok gözlemci." "Soru sormak konusunda isteksiz."
	Çekingen Soru Sorma	Ö3, Ö4, Ö7	"Çekingen olsa da soru sorma becerisi geliyor." "Soru sormada çekingen."
	İzleyici Pozisyonunda Kalma	Ö5, Ö6	"Daha çok izleyici pozisyonunda kalmayı tercih ediyor." "Çoğunlukla çekingen."

Tablo 7’de, kaynaştırma öğrencilerinin sınıf içindeki iletişim becerilerinden biri olan soru sorma durumuna dair öğretmenlerin gözlemleri yer almaktadır. Öğrencilerin soru sorma davranışı, genellikle çekingenlik, isteksizlik ve gözlemcilik gibi farklı özellikler gösteriyor. Katılımcıların verdiği bilgilere göre, öğrencilerin soru sorma alışkanlıkları şu şekilde sınıflandırılabilir:

Nadir Soru Sorma ve İsteksizlik: Birçok öğrenci, nadiren soru sormaktadır. Ö1 ve Ö2 katılımcıları, bu öğrencilerin genellikle gözlemci pozisyonunda kaldıklarını ve soru sormak konusunda isteksiz olduklarını belirtmiştir. Bu durum, öğrencilerin sınıf içindeki aktif katılımını sınırlamakta ve öğretmenlerin bu öğrencilerin iletişim becerilerini artırmak için daha fazla teşvik edici yöntemler kullanması gerekebilir.

Çekingen Soru Sorma: Ö3, Ö4 ve Ö7 katılımcıları, öğrencilerin soru sorma konusunda çekingen olduklarını fakat bu becerilerinin zamanla gelişmeye başladığını ifade etmiştir. Bu durumda, öğrenciler sorularını sormakta zorlanmakta ancak öğretmenlerin desteğiyle yavaş yavaş bu becerilerini geliştirmeye başlamaktadırlar. Bu süreç, öğrencilere cesaret vererek sınıf içindeki iletişimlerini artırmak için önemli bir adımdır.

İzleyici Pozisyonunda Kalma: Bazı öğrenciler, sınıf içi etkinliklerde daha çok izleyici pozisyonunda kalmayı tercih etmektedir. Ö5 ve Ö6 katılımcıları, bu öğrencilerin genellikle sorularını doğrudan sormak yerine gözlem yapmayı tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bu, öğrencilerin katılım seviyesinin düşük olduğu ve soru sorma

konusunda daha fazla cesaretlendirilmeleri gerektiği anlamına gelmektedir.

Sonuç olarak, kaynaştırma öğrencilerinin soru sorma becerileri, genellikle çekingenlik ve isteksizlik gibi engellerle karşılaşmaktadır. Öğretmenlerin bu öğrencileri teşvik etmek ve cesaretlendirmek için daha fazla destek ve yönlendirme sağlaması gerekmektedir.

Öğretmenlerin **“Kaynaştırma Eğitimine Devam Eden Öğrencinin Sınıf İçi İletişim Becerisini Sağlama. Sorulan Sorulara Cevap Verir mi?”** sorusuna verdiği cevaplar.

Tablo 8. Kaynaştırma eğitime devam eden öğrencinin sınıf içi iletişim becerilerinin sağlanmasında sorulara cevap verme durumu

Ana Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Örnek İfadeler
Cevap Verme Durumu	Basit ve Kısa Cevaplar	Ö1, Ö7	"Basit ve kısa cevaplar verebiliyor." "Basit sorulara cevap verme konusunda başarılı."
	Doğru Yönlendirme ile Cevap Verme	Ö3, Ö4	"Doğru yönlendirme ile cevap verme oranı artıyor." "Dikkatlice düşünüp cevap veriyor."
	Özgüven Eksikliği ve Zorluk	Ö6	"Özgüven eksikliğinden dolayı genellikle sorulara cevap vermekte zorlanıyor."

Tablo 8'deki verilere göre, kaynaştırma öğrencilerinin sınıf içindeki sorulara cevap verme durumu üç ana başlık altında toplanmaktadır: Basit ve Kısa Cevaplar, Doğru Yönlendirme ile Cevap Verme ve Özgüven Eksikliği ve Zorluk.

Basit ve Kısa Cevaplar: Öğrenciler genellikle basit sorulara cevap verebilmektedirler. Ö1 ve Ö7 katılımcıları, kaynaştırma öğrencilerinin kısa ve anlaşılır cevaplar verdiklerini, ancak daha karmaşık sorulara yanıt verirken zorlandıklarını belirtmişlerdir. Bu durum, öğrencilerin sınıf içindeki etkileşimde bulunma becerilerini sınırlayabilmektedir. Basit sorulara cevap verme konusunda başarı sağlansa da daha derinlemesine düşünmeyi gerektiren sorulara yönelmeleri zor olabilmektedir.

Doğru Yönlendirme ile Cevap Verme: Ö3 ve Ö4 katılımcıları, doğru yönlendirme ile öğrencilerin cevap verme oranlarının arttığını ifade etmişlerdir. Öğrenciler, öğretmenlerin sunduğu rehberlik ve ipuçları sayesinde sorulara daha doğru ve düşünerek cevaplar verebilmektedirler. Bu, öğretmenlerin sınıf içindeki etkileşimi daha verimli hale

getirebilmek için öğrencilerin ihtiyaç duyduğu desteği sağlama rolünü pekiştirmektedir. Öğrencilerin dikkatlice düşünerek cevap verme becerileri, yönlendirmelerle gelişebilmektedir.

Özgüven Eksikliği ve Zorluk: Ö6 katılımcısı, bazı öğrencilerin özgüven eksikliği nedeniyle sorulara cevap verirken zorluk yaşadıklarını ifade etmiştir. Bu öğrenciler, sınıf içindeki etkinliklerde genellikle çekingen davranmakta ve kendi fikirlerini dile getirmekte zorlanmaktadırlar. Bu durum, öğrencilerin sınıf içindeki iletişim becerilerinin gelişmesini engelleyebilir. Öğrencilere özgüven kazandıracak destekleyici yaklaşımlar, onların daha etkin bir şekilde katılım göstermelerini sağlamak için önemlidir.

Sonuç olarak, kaynaştırma öğrencilerinin sorulara cevap verme durumu, basit sorulara yanıt verme konusunda başarı gösterirken, daha karmaşık sorular ve özgüven eksiklikleri ile ilgili zorluklarla karşılaşabilmektedir. Öğretmenlerin doğru yönlendirme yaparak öğrencilerin cevap verme becerilerini desteklemeleri ve özgüven kazandırıcı stratejiler kullanarak öğrencilerin aktif katılımını teşvik etmeleri önemlidir. Bu yöntemler, öğrencilerin sınıf içindeki iletişim becerilerini güçlendirebilir.

Öğretmenlerin “**Kaynaştırma Eğitimine Devam Eden Öğrencinin Sınıf İçi İletişim Becerisini Sağlama. Arkadaşlarının tepkisi ?**” sorusuna verdiği cevaplar.

Tablo 9. Kaynaştırma eğitime devam eden öğrencinin sınıf içi iletişim becerilerinin sağlanmasında sorulara cevap verme durumu

Ana Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Örnek İfadeler
Arkadaşlarının Tepkileri	Arkadaşlarının destekleyici olması	Ö1, Ö2, Ö4	"Arkadaşları destekleyici bir yaklaşım sergiliyor."
	Sabırsız tepkiler bazen olabiliyor	Ö3, Ö5, Ö6	"Bazen sabırsız tepkiler alabiliyor, ancak genel olarak destekleyici."
	Nötr ve ekstra destek gereksinimi	Ö7	"Tepkiler genelde nötr, daha fazla desteklenmesi gerekiyor."

Tablo 9, kaynaştırma eğitime devam eden öğrencilerin sınıf içindeki iletişim becerilerini desteklemek için arkadaşlarının tepkilerini incelemektedir. Öğretmenlerin verdikleri yanıtlara göre, arkadaşlarının tepkileri üç ana tema altında gruplanmıştır: destekleyici yaklaşım, sabırsız tepkiler ve nötr tepkilerle ekstra destek ihtiyacı.

İlk alt tema olan Arkadaşlarının Destekleyici Olması, öğrencilerin sınıf içindeki iletişim becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Ö1, Ö2 ve Ö4 katılımcıları, öğrencilerin genellikle destekleyici bir ortamda bulduklarını ve arkadaşlarının bu süreçte yardımcı olduklarını ifade etmişlerdir. Bu destekleyici yaklaşım, öğrencilerin özgüven kazanmalarına ve daha aktif bir şekilde sınıf içi etkinliklere katılmalarına yardımcı olabilir.

Diğer yandan, Sabırsız Tepkiler Bazen Olabiliyor alt teması, öğrencilerin bazen sabırsız tepkiler aldığını, ancak genel olarak arkadaşlarının destekleyici olduğunu belirten Ö3, Ö5 ve Ö6 katılımcılarının ifadeleriyle ele alınmaktadır. Sabırsızlık, kaynaştırma öğrencilerinin sınıf içindeki iletişim becerilerinin gelişimine engel olabilir ve bu durum, öğretmenlerin sınıf ortamında daha dikkatli ve sabırlı bir yaklaşım sergilemelerini gerektirebilir.

Son olarak, Nötr ve Ekstra Destek Gereksinimi alt teması, arkadaşlarının tepkilerinin Ö7 katılımcısı çoğunlukla nötr olduğunu ve bazı öğrencilerin daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğunu belirtmektedir. Bu durum, öğrencilerin sosyal ve iletişimsel becerilerinin daha fazla destek ve rehberlikle geliştirilebileceğini göstermektedir.

Aile Görüşme Formu Bulguları

Aile görüşme formu, kaynaştırma eğitiminin ev ortamındaki yansımalarını ve ailelerin deneyimlerini sistematik olarak incelemeyi amaçlayan önemli bir veri toplama aracıdır. Formun araştırmada kullanılması birçok avantaj sağlamıştır.

Form, ailelerin deneyimlerini derinlemesine aktarmalarına olanak tanımıştır. Yarı yapılandırılmış formatı sayesinde, önceden belirlenen konuların yanı sıra beklenmedik temaların da ortaya çıkmasına imkan vermiştir. Özellikle ödev durumu, akademik başarı ve sosyal ilişkiler gibi konularda detaylı bilgi edinilmesini sağlamıştır.

Ailelerin kaynaştırma eğitimine ilişkin algıları, beklentileri ve karşılaştıkları zorlukları birinci elden öğrenme fırsatı sunmuştur. Öğrencilerin ev ortamındaki davranışları, ödev yapma süreçleri ve sosyal ilişkileri hakkında kapsamlı bilgi edinilmesini sağlamıştır. Ayrıca, diğer velilerle olan etkileşimler ve karşılaşılan sorunlar hakkında da veri toplanmasına olanak tanımıştır.

Form, toplanan verilerin sistematik bir şekilde analiz edilmesini kolaylaştırmıştır. Ana temalar ve alt temaların belirlenmesinde, kodlama sürecinde ve bulguların organize edilmesinde önemli katkılar sağlamıştır. Öğretmen görüşme formuyla elde edilen verilerle

karşılaştırmalı analiz yapma imkânı sunmuştur.

Sonuç olarak, aile görüşme formu kaynaştırma eğitiminin ev ortamındaki boyutunu anlamada ve ailelerin deneyimlerini sistematik olarak değerlendirmede kritik bir rol oynamıştır. Formun sağladığı veriler, araştırmanın kapsamını genişletmiş ve bulguların çok yönlü değerlendirilmesine olanak tanımıştır.

Ailelerin, “Çocuğunuza ödev veriliyor mu? sorusunun alt maddesi olan **Ödevler çocuğunuza uygun mu?**” sorusuna verdiği cevaplar.

Tablo 10. Verilen ödevlerin çocuğa uygun olup olmadığı

Ana Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Örnek İfadeler
Ödev Durumu	Ödevlerin Karmaşıklığı	A1, A3, A5	"Bazı ödevler çocuğumuzun seviyesine göre fazla karmaşık."
	Ödevlerin Seviye Uygunsuzluğu	A2, A4, A6	"Bazı ödevlerin seviyesine uygun olmadığını düşünüyoruz."
	Ödevlerin Zorluk Derecesi	A7	"Ödevler genellikle fazla uzun ve karmaşık."

Tablo 10, ailelerin çocuklarına verilen ödevlerin uygunluğu konusundaki değerlendirmelerini yansıtmaktadır. Katılımcıların ifadeleri, ödevlerin genellikle öğrencilerin seviyelerine uygun olmayabileceğini ortaya koymaktadır.

Ödevlerin Karmaşıklığı alt temasında, A1, A3 ve A5 katılımcıları, çocuklarının aldığı bazı ödevlerin seviyelerine göre fazla karmaşık olduğunu belirtmişlerdir. Bu durum, öğrencilerin ödevlere dair başarılarını ve motivasyonlarını olumsuz yönde etkileyebilir. Özellikle kaynaştırma eğitimine devam eden öğrenciler için ödevlerin karmaşıklığının, onların özgüven eksikliklerini artırabileceği ve öğrenme süreçlerini zorlaştırabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Ödevlerin Seviye Uygunsuzluğu alt temasında ise, A2, A4 ve A6 katılımcıları, bazı ödevlerin çocuklarının seviyesine uygun olmadığını ifade etmişlerdir. Bu tür ödevler, öğrencilerin derse katılımını sınırlayabilir ve öğrenme sürecinde zorlanmalarına neden olabilir. Eğitimde bireyselleştirilmiş bir yaklaşımın önemini vurgulayan bu ifadeler, öğretmenlerin öğrenci seviyelerine uygun ödevler hazırlama gerekliliğini bir kez daha ön plana çıkarmaktadır.

Son olarak, Ödevlerin Zorluk Derecesi alt temasında A7 katılımcısı, ödevlerin genellikle uzun ve karmaşık olduğunu belirtmiştir. Bu durum, öğrencilerin ödevlere karşı

duyduğu isteksizliği artırabilir ve bu öğrenciler için aşılması gereken ek bir engel oluşturabilir. Eğitim sürecinde, ödevlerin uzunluğu ve karmaşıklığı öğrencilerin verimli bir şekilde öğrenmelerini engellememelidir.

Ailelerin, “Çocuğunuzun başarısı ile ilgili öğretmenden şikâyetler alıyor musunuz?” sorusuna verdiği cevaplar.

Tablo 11. Çocukların başarısı ile ilgili öğretmenden şikâyet alma durumu

Ana Tema	Alt Tema	Katılımcılar	Örnek İfadeler
Öğretmenden Alınan Şikâyetler	İhtiyaçların Anlaşılması	A1, A3	"Öğrencinin ihtiyaçlarını tam olarak anlamadığını düşünüyoruz."
	Yeterince Zaman Ayırmama	A2, A5	"Öğretmen bazen çocuğumuzla yeterince zaman geçiremediğini hissediyoruz."
	Bireysel Yaklaşım Beklentisi	A4, A6	"Öğretmene genel olarak minnettarız, ancak bazen çocuğumuza daha fazla zaman ayırmasını isterdik."
	Sabır ve İlgi Eksiklikleri	A7	"Öğretmenin sabırlı ve ilgili olduğunu biliyoruz, ancak bazı durumlarda çocuğumuzun ihtiyaçlarına uygun çözümler üretilmiyor."

Tablo 11, ailelerin çocuklarının başarısı ile ilgili öğretmenden aldıkları şikâyetlere dair verdikleri cevapları içermektedir.

Öğretmenden Alınan Şikâyetler başlığı altında, ailelerin öğretmenlerin çocuklarının bireysel ihtiyaçlarını yeterince anlamadığını ifade ettikleri bir durum öne çıkmaktadır. Özellikle A1 ve A3 katılımcıları, öğretmenlerin öğrenci ihtiyaçlarını tam olarak anlamadığını dile getirmiştir. Yeterince Zaman Ayırmama alt başlığı altında ise A2 ve A5 katılımcıları, öğretmenlerin çocuklarına yeterince zaman ayıramadığını hissettiklerini belirtmişlerdir. Bu durum, öğretmenlerin sınıf içindeki zaman yönetiminde zorluklar yaşadıklarını düşündürmektedir.

Bireysel Yaklaşım Beklentisi kategorisinde ise A4 ve A6 katılımcıları, öğretmenlere genel olarak minnettar olduklarını belirtmekle birlikte, çocuklarına daha fazla zaman ayırmalarını ve daha bireysel bir yaklaşım sergilemelerini istemişlerdir. Bu, kaynaştırma eğitimine katılan öğrencilerin özel gereksinimlerini karşılayabilmek için öğretmenlerin daha fazla dikkat ve odaklanma göstermeleri gerektiğini ima etmektedir.

Son olarak, Sabır ve İlgi Eksiklikleri alt başlığı altında, A7 katılımcısı öğretmenin

sabırlı ve ilgili olduğunu kabul etse de, zaman zaman çocuğunun ihtiyaçlarına uygun çözümler üretilmediğini vurgulamıştır. Bu, öğretmenlerin belirli durumlarda daha uygun ve esnek çözümler üretmesi gerektiğine dair bir beklenti olduğunu göstermektedir.

Tartışma Sonuç Ve Öneriler

Bu araştırma, kaynaştırma eğitiminin mevcut durumunu öğretmen ve aile görüşleri üzerinden incelemiştir. Bulgular, literatürdeki benzer çalışmalarla karşılaştırıldığında önemli paralellikler göstermektedir.

Öğretmen Yeterlilikleri ve Deneyim: Araştırmada öğretmenlerin deneyim sürelerinin 2-12 yıl arasında değiştiği ve çoğunluğunun öğrencileri isteyerek aldığı görülmüştür. Bu bulgu, Batu ve Kırcaali-İftar'ın (2011) çalışmasında belirttiği gibi, öğretmen tutumlarının kaynaştırma eğitiminin başarısında kritik rol oynadığını desteklemektedir. Ancak, öğretmenlerin yeterli zaman ayıramama ve bireysel ilgi gösterememe sorunları, Sucuoğlu ve Kargın'ın (2012) çalışmasında da vurgulanan sistem kaynaklı zorluklarla örtüşmektedir.

Akademik Başarı ve Katılım: Öğrencilerin akademik başarılarının genellikle sınıf ortalamasının altında seyretmesi, ancak destekle ilerleme göstermeleri, Salend'in (2008) bulgularıyla paralellik göstermektedir. Bireysel etkinliklerde daha başarılı olmaları, grup çalışmalarında ise çekingenlik göstermeleri, sosyal etkileşim ve akademik katılım arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmalarla (Mitchell, 2014) uyumludur.

Sosyal Kabullenme ve Akran İlişkileri: Araştırmada ortaya çıkan akran kabulü sorunları ve dışlanma deneyimleri, Friend ve Bursuck'un (2009) çalışmasında belirtilen sosyal entegrasyon zorluklarıyla benzerlik göstermektedir. Ailelerin diğer velilerden daha fazla anlayış ve empati beklentisi, kaynaştırma eğitiminin sosyal boyutunun önemini vurgulayan çalışmalarla (Vaughn ve Bos, 2012) örtüşmektedir.

Aile Katılımı ve İşbirliği: Ödev zorluğu ve seviye uygunsuzluğu gibi bulgular, Villa ve Thousand'ın (2005) vurguladığı müfredat uyarlama ihtiyacını desteklemektedir. Ailelerin öğretmenlerden daha fazla ilgi ve zaman beklentisi, etkili bir kaynaştırma eğitimi için aile-öğretmen işbirliğinin önemini vurgulayan çalışmalarla (Turnbull ve Turnbull, 2010) uyumludur.

İletişim Becerileri: Öğrencilerin iletişim becerilerindeki sınırlılıklar ve çekingenlik, Lewis ve Doorlag'ın (2011) çalışmasında belirtilen sosyal beceri geliştirme ihtiyacını desteklemektedir. Bu bulgu, kaynaştırma eğitiminde sosyal becerilerin akademik başarı

kadar önemli olduğunu göstermektedir.

Sınırlılıklar: Araştırmanın sınırlı sayıda katılımcıyla yürütülmüş olması ve tek bir eğitim kurumunda gerçekleştirilmesi, bulguların genellenebilirliğini sınırlamaktadır. Ayrıca, öğrenci görüşlerinin doğrudan alınmamış olması, araştırmanın bir diğer sınırlılığı olarak değerlendirilebilir.

Bu bulgular ışığında, kaynaştırma eğitiminin etkililiğinin artırılması için sistemsel düzenlemeler, öğretmen eğitimi, aile katılımı ve sosyal kabul çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiği söylenebilir. Gelecek araştırmalarda, daha geniş örneklerle ve farklı eğitim kademelerinde benzer çalışmaların yapılması, kaynaştırma eğitiminin niteliğinin artırılmasına katkı sağlayacaktır.

Öneriler

1. Öğretmen-aile işbirliğinin güçlendirilmesi
2. Sosyal kabul düzeyinin artırılması için farkındalık çalışmaları
3. İletişim becerilerini geliştirmeye yönelik destekleyici programlar
4. Akran desteği ve grup çalışmalarının teşvik edilmesi

Sonuç olarak, kaynaştırma eğitiminin başarısında öğretmen deneyimi ve istekliliğinin önemli rol oynadığı, ancak öğrencilerin akademik ve sosyal açıdan çeşitli zorluklarla karşılaştığı tespit edilmiştir. Bu zorlukların aşılması için sistematik ve bütüncül bir yaklaşımın benimsenmesi, tüm paydaşların (öğretmenler, aileler, akranlar ve okul yönetimi) aktif katılımının sağlanması ve destekleyici bir eğitim ortamının oluşturulması gerekmektedir. Kaynaştırma eğitiminin etkililiğinin artırılması için sürekli değerlendirme ve iyileştirme çalışmalarının yapılması önem taşımaktadır.

Kaynakça

Batu, S. ve İftar-Kırcaali, G. (2006). *Kaynaştırma*. Kök Yayıncılık.

Friend, M. & Bursuck, W. D. (2009). *Including students with special needs: A practical guide for classroom teachers*. Pearson.

Gülyüz, Ş. (2009). *Kaynaştırma eğitimine devam eden engelli öğrencilerin akranları ile ilişkilerinde karşılaştıkları sorunların değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.

Karaer, N. (2010). *İlköğretim okullarındaki yönetici sınıf ve psikolojik danışma ve rehber*

- öğretmenlerin kaynaştırma adayı özel gereksinimli öğrencileri tanıma ve yönlendirme yeterliliklerinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gaziantep Üniversitesi.
- Kargın, T. ve Baydık, B. (2002). Kaynaştırma ortamındaki işitme engelli olmayan öğrencilerin işitme engelli akranlarına yönelik tutumlarının çeşitli değişken açısından incelenmesi. *Özel Eğitim Dergisi*, 3(2), 27-39.
- Lewis, R. B. & Doorlag, D. H. (2011). *Teaching special students in general education classrooms*. Pearson.
- Metin, N. (1997). Özürlü çocuklar için kaynaştırma programları. ÖZEV. *Türkiye Özürlüler Eğitim ve Dayanışma Vakfı Yayın Organı*, 2, 10–11.
- Mitchell, D. (2014). *What really works in special and inclusive education: Using evidence-based teaching strategies*. Routledge.
- Morgan, D. L. & Morgan, R. K. (2008). *Single-case research methods for the behavioral and health sciences*. SAGE Publications.
- Neuman, W. L. & Robson, K. (2014). *Basics of social research*. Pearson Canada.
- Salend, S. J. (2008). *Creating inclusive classrooms: Effective and reflective practices*. Pearson.
- Sucuoğlu, B. ve Kargın, T. (2006). *İlköğretimde kaynaştırma uygulamaları yaklaşımlar yöntemler teknikler*. Morpa Yayıncılık.
- Şahin, A. (2010). *Kaynaştırma yoluyla eğitim gören öğrencilerin sosyalleşme sürecinde karşılaştığı sorunların öğretmen görüşlerine göre incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Turhan, C. (2007). *Kaynaştırma uygulaması yapılan ilköğretim okuluna devam eden normal gelişim gösteren öğrencilerin kaynaştırma uygulamasına ilişkin görüşleri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Anadolu Üniversitesi.
- Turnbull, A. & Turnbull, R. (2010). *Families, professionals, and exceptionality: Positive outcomes through partnerships and trust*. Pearson.
- Vaughn, S. & Bos, C. S. (2012). *Strategies for teaching students with learning and behavior problems*. Pearson.
- Villa, R. A. & Thousand, J. S. (2005). *Creating an inclusive school*. ASCD.